

Nova pomorska sila na pomolu

Aleksa Benić

Prije postizanja nezavisnosti — 15. augusta 1947. — jedva se može kazati da je Indija posjedovala svoju ratnu mornaricu. Istina je, da je postojao izvjestan broj malih brodova, ali su oni bili u sastavu britanske ratne mornarice. Što više, usljed podjele ranijeg britanskog dominiona, skoro jedna trećina svih brodova pripala je Pakistanu.

Stoga se pred indijskom vladom postavljao ogroman zadatak razvijanja ratne mornarice, te je iz osnova trebalo izgraditi vojno-pomorske ustanove. Pored toga, i neki drugi problemi zahtjevali su ozbiljnu pažnju: modernizacija naoružanja i opreme, preorijentacija nastavnih metoda, a iznad svega postepena »Indijanizacija« rukovođećeg kadra.

Indijska vlada odmah je razradila planove za razvitak indijske flote. Još prije isteka godine

1947., postignut je sporazum između Indije i Velike Britanije o uključenju krstarice »Achilles« od 7.030 tona (ova se krstarica istakla u bitci na rijeci La Plata u Drugom svjetskom ratu) u indijsku mornaricu. Ta krstarica nosi sada ime »Delhi«.

Kada je »Delhi« stigao u Bombay 15. septembra godine 1948., predsjednik indijske vlade Nehru je izjavio, da je to »simbol postepenog porasta naše ratne mornarice«. Krstarica »Delhi« je mlada za nas — nastavio je on — ali je istovremeno i stara i iskusna.

Formiranje mornaričkih divizionara

Poslije dolaska krstarice »Delhi«, za komandanta indijske mornarice postavljen je britanski

vice-admiral Sir Edward Parry (komandant »Achillesa« za vrijeme bitke na rijeci La Plati). On je ostao na tom položaju sve do oktobra 1951., kada ga je zamijenio sadašnji komandant britanski admiral Mark Pizey.

Slijedeće godine nabavljena su još tri razarača iz Velike Britanije: »Rotherham«, »Redoubt« i »Raider«, koji su dobili nova imena »Rajput«, »Ranjit« odnosno »Rana«. Poslije temeljite obuke indijskih posada u Sredozemnom moru, razarači su stigli u Bombay, u januaru 1950. Od ovih je brodova formiran, tada prvi divizion razarača pod komandom indijskog kapetana bojnog broda Chakraverti-a.

Istovremeno od fregata »Jumna«, »Sutlej«, »Kistna« i »Cauvery«, koje su pripale Indiji poslije podjele zemlje, formiran je i jedan divizion fregata pod komandom indijskog kapetana bojnog broda, a sada komodora Somana.

Jedna druga fregata »Tir«, koja se dotada koristila kao školski brod za dječake, pretvorena je u školski brod za mlade oficire.

Pored toga, indijska ratna mornarica raspolaže sa nekoliko minolovaca od 600 tona, jednim specijalnim istraživačkim brodom »Investigator«, sa desantnim brodom za tenkove »Magar« i sa raznim tipovima desantnih čamaca.

U nastavne svrhe, indijska je ratna mornarica nedavno nabavila tri razarača klase »Hunt« i to razarače »Godavari«, »Gomati« i »Ganga«. Indijska je vlada kupila također tanker »Shakti« i matični brod »Dharini«.

U najnovije vrijeme, indijska mornarica nabavila je kolonijalnu krstaricu »Nigeria« koja je dobila novo ime »Mysore«.

Obuka kadrova

Povećanjem broja plovećih jedinica, pred indijskom mornaricom postavio se problem obuke rukovodećeg kadra i ljudstva. Poslije podjele zemlje, tri važna centra za obuku pripala su Pakistanu. Osjećala se velika oskudica u izvježbanim kadrovima. Britanski je admiralitet pružio pomoć time što je pristao da odgoji izvjestan broj oficira i podoficira. U samoj Indiji pak, prošireni su postojeći nastavni centri u Jamnagaru i Bombay-u, a otvorena su dva nova centra Sochinu i Vishakapatnam-u.

Indijska vojna akademija u Dehra Dun-u bila je reorganizirana u januaru 1949. Formirano je odjeljenje za sve vidove oružanih snaga, u kome se vrši zajednička obuka budućih oficira sva tri vida. Mornarički kadeti, poslije zajedničke obuke od tri godine, produžuju obuku u ustanovama i na brodovima indijske ratne mornarice. Indijska vojna akademija pretvorena je kasnije u Akademiju narodne odbrane i nedavno je premještena u Kharakvasla, blizu Bombay-a.

Za obuku oficira i mornara, Indija ima Mašinski nastavni centar za oficire i mornare u Lonavli i školu za električare u Jamnagaru. Godine 1948.,

formirana su dva nova centra, jedan na otoku Willingdonu u Cochinu i dječja vojna škola u Vishakapatnam-u.

Centar u Cochinu je sada najveći i održava razne tečajeve za oficire i mornare.

Nije ispuštena iz vida ni mornarička avijacija. Još u maju 1953. formirana je Stanica mornaričke avijacije u Cochinu, koja je dobila naziv »Garuda«. Desetak amfibijskih aviona predstavlja jezgro ove jedinice.

I u Bombay-u se također radi na proširenju brodogradilišta ratne mornarice i drugih ustanova. Radi obuke civilnog personala potrebnog na brodogradilištu, godine 1949. osnovana je Škola za učenike za razne brodogradilišne radove.

„Indijanizacija“ mornarice

Jedan od najvažnijih ciljeva indijske vlade poslije postizanja nezavisnosti, bio je potpuna »Indijanizacija« ratne mornarice, u što je moguće kraćem vremenu, a da to ipak ne ide na uštrb njene bojne gotovosti. Postepeno su indijski oficiri preuzimali komandne položaje, koje su do tada držali britanski oficiri. Još od 1950. godine, svi komandanti i štabni oficiri na brodovima indijske ratne mornarice su Indijci.

Na dan 26. januara 1950., došlo je do značajne promjene u samom nazivu mornarice. Naime, riječ »kraljevska« izbačena je iz zvaničnog naziva, te je dotadašnja bijela zastava zamjenjena indijskom ratnom mornaričkom zastavom, na svim brodovima i obalskim ustanovama. Istovremeno je na amblemu indijske mornarice stara tudorska kruna zamjenjena lavovima Ashoke, a ranija indijska zvijezda lotosom.

Drugi značajni datum u historiji mlade indijske ratne mornarice jest 27. maj 1951., kada je predsjednik dr. Rajendra Prasad, kao vrhovni komandant oružanih snaga, u Bombay-u svečano predao ratnoj mornarici zastavu. Dvije godine kasnije, prva pomorska revija cjelokupne indijske flote održana je u Bombay-u matičnoj luci flote.

Godine 1954., dva starija indijska oficira preuzela su položaje komandanata u obalskim komandama Bombaya i Cochina.

Može se dakle kazati, da je proces »Indijanizacije« praktično završen, jer osim položaja glavnog komandanta, sve komandne položaje zauzimaju indijski oficiri.

Brzi tempo pod kojim se razvija indijska ratna mornarica, pokazuje da će ona uskoro predstavljati važan faktor u Aziji i na Dalekom Istoku. Ona će bez sumnje pridonijeti mirnom razvitku u ovoj oblasti svijeta, jer, kako je to rekao predsjednik vlade Nehru, prilikom dolaska krstarice »Delhi« godine 1948., »iako je krstarica amblem rata, ona je također i amblem koji će pridonijeti očuvanju mira«.